

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดบุรีรัมย์

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด

1.1 พื้นที่ทั้งหมด 6,451,178.125 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 4,565,079 ไร่ (70.76% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 2,990,330.17 ไร่ พืชไร่ 797,858.83 ไร่ พืชสวน 776,890 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน 260,371 ไร่ (20.85% ของพื้นที่เกษตรกรรม)

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด 207,020,000 ล้าน ลบ.ม.

2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึง 5 กันยายน 2566 รวม 131,409,000 ลบ.ม.

3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 4 ด้าน

- อุปโภคบริโภค 5.356 ลบ.ม.

- ระบบนิเวศน์ 3.599 ลบ.ม.

- เกษตรกรรม - ลบ.ม.

- อุตสาหกรรม 0.574 ลบ.ม.

4) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic) (สถานีพัฒนาที่ดินบุรีรัมย์)

4.1 ข้าว	ทั้งหมด	3106759.05 ไร่	
- พื้นที่เหมาะสมมาก		1707494 ไร่	คิดเป็น 54.96
- เหมาะสมปานกลาง		1137856 ไร่	คิดเป็น 36.36
- เหมาะสมเล็กน้อย		135214.26 ไร่	คิดเป็น 4.35
- ไม่เหมาะสม		126194.10 ไร่	คิดเป็น 4.06
4.2 อ้อย	ทั้งหมด	560995.60 ไร่	
- พื้นที่เหมาะสมมาก		521284.24 ไร่	คิดเป็น 92.92
- เหมาะสมปานกลาง		38329.95 ไร่	คิดเป็น 6.83
- เหมาะสมเล็กน้อย		1360.73 ไร่	คิดเป็น 0.24
- ไม่เหมาะสม		20.68 ไร่	คิดเป็น 0
4.3 มันสำปะหลัง	ทั้งหมด	423357.38 ไร่	
- พื้นที่เหมาะสมมาก		197543.31 ไร่	คิดเป็น 46.66
- เหมาะสมปานกลาง		114193.03 ไร่	คิดเป็น 26.97
- เหมาะสมเล็กน้อย		105073.59 ไร่	คิดเป็น 24.82
- ไม่เหมาะสม		6547.44 ไร่	คิดเป็น 1.55
4.4 ยางพารา	ทั้งหมด	337626.87 ไร่	
- พื้นที่เหมาะสมมาก		257836.78 ไร่	คิดเป็น 76.37
- เหมาะสมปานกลาง		50247.64 ไร่	คิดเป็น 14.88
- เหมาะสมเล็กน้อย		18841.72 ไร่	คิดเป็น 5.58
- ไม่เหมาะสม		10700.73 ไร่	คิดเป็น 3.17

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) มีมูลค่า 96,936 ล้านบาท (ปี 2564) จำนวนประชากร 1,599,423 คน 485,858 ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร 237,891 ครัวเรือน และเป็นแรงงานภาคเกษตร 689,708 คน ตาราง ผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด (GPP) จำแนกตามประเภท/รายปี (หน่วย:ล้านบาท)

ด้าน	ปี พ.ศ.		
	2562	2563	2564
1. เกษตรกรรม ป่าไม้และการประมง	1,372,848	1,362,954	1,407,848
2.เหมืองแร่ และการเหมืองหิน	411,820	324,118	351,863
3. การผลิตอุตสาหกรรม	4,327,276	4,002,001	4,393,661
4. ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	446,482	397,088	400,242
5. การประปา และการจัดการของเสีย	69,080	68,192	72,736
6. การก่อสร้าง	419,075	421,988	437,761
7. การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซม	2,744,078	2,650,613	2,636,628
8. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	983,945	748,649	736,612
9. ที่พักแรม และบริการด้านอาหาร	1,031,231	605,291	515,444
10. ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	431,414	435,517	459,095
11. การเงินและการประกันภัย	1,267,132	1,289,695	1,345,451
12. กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	417,700	428,153	436,529
13.กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมวิชาการ	290,689	275,380	274,289
14. กิจกรรมบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	270,719	211,943	201,759
15. การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	992,291	1,026,482	1,052,598
16. การศึกษา	674,770	690,920	704,705
17. กิจกรรมด้านสุขภาพ	370,891	388,228	410,197
18. ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	116,694	102,294	107,750
19. กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	251,034	231,644	221,410
รวม	16,891,733	15,663,713	16,169,142

1.4 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

- ข้าว ปริมาณผลผลิต 1,142,004 ตัน เป็นพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 (98.45%) ข้าวเจ้าอื่นๆ ประมาณ 0.84% และข้าวเหนียวประมาณ 0.71%
- อ้อยโรงงาน ปริมาณผลผลิต 1,763,059 ตัน
- มันสำปะหลัง ปริมาณผลผลิต 1,373,174 ตัน
- ยางพารา ปริมาณผลผลิต 66,143 ตัน

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

- ไก่เนื้อ 9,212,752 ตัว
- ไก่พื้นเมือง 2,648,970 ตัว
- โคเนื้อ 526,368 ตัว
- กระบือ 99,655 ตัว
- แพะ 17,122 ตัว

1.6 สินค้าเด่น/สินค้า GI

สินค้าเด่นด้านยอดจำหน่าย

- อาหาร ระดับ 5 ดาว ได้แก่ กุนเชียง หมูหยอง หมูแผ่น จาก หจก.พนมรุ่งกุนเชียง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- เครื่องดื่ม ระดับ 5 ดาว ได้แก่ น้ำเสาวรศ จากวิสาหกิจชุมชนโรงงานหลวงอาหารแปรรูป อำเภอโนนดินแดง
- ผ้าฯ ระดับ 5 ดาว ได้แก่ ผ้าไหมมัดหมี่ จากจิตาผ้าไทย อำเภอนาโพธิ์
- ของใช้ฯ ระดับ 5 ดาว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากกก จากวิสาหกิจชุมชนตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก
- สมุนไพร ระดับ 5 ดาว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร จากวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านบัว อำเภอเมืองบุรีรัมย์

สินค้าเด่นด้านผลิตภัณฑ์

- อาหาร ระดับ 5 ดาว ได้แก่ หมูเส้น จากสมจิตรหมูเส้น หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช และข้าวแตนด้านทิพย์ จากกลุ่มข้าวแตนบ้านโนนข่า หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน
- เครื่องดื่ม ระดับ 5 ดาว ได้แก่ น้ำเสาวรศ จากวิสาหกิจชุมชนโรงงานหลวงอาหารแปรรูป อำเภอโนนดินแดง
- ผ้าฯ ระดับ 5 ดาว ได้แก่ ผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดง จากกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองโก อำเภอนาโพธิ์ และผ้าภูอัคนี จากกลุ่มแปรรูปผ้าไหม-ผ้าฝ้าย บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- ของใช้ฯ ระดับ 5 ดาว ได้แก่ เสื่อกกกล้วย จากกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าฝ้าย-ไหม บ้านเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สมุนไพร ระดับ 5 ดาว ได้แก่ ยาสีฟันใบช่อย จากวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านบัว อำเภอเมืองบุรีรัมย์

สินค้า GI ของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

- “ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟบุรีรัมย์” ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวหอมมะลิพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ปลูกในฤดูนาปี บนพื้นที่ที่มีแร่ธาตุของดินภูเขาไฟบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะ ทำให้เมล็ดข้าวเรียวยาว เลื่อมมัน มีท้องไข่น้อย เมื่อบริโภคจะเหนียวนุ่มไม่แข็งกระด้าง ครอบคลุมในพื้นที่ 7 อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอห้วยราช อำเภอประโคนชัย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย และอำเภอนางรอง ในปี การผลิต 2564 ที่ประชุมคณะกรรมการรับรองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟบุรีรัมย์ มีมติเห็นชอบให้ เกษตรกรได้รับการรับรอง 733 ราย พื้นที่ 5,758 ไร่ และในปีการผลิต 2565 มีเกษตรกรได้รับการรับรอง 1,095 ราย พื้นที่ 10,193 ไร่
- “ผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงบุรีรัมย์” หมายถึง ผ้าไหมมัดหมี่ที่ทอประดิษฐ์ขึ้นให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า โดยมีเส้นยืนและเส้นพุ่ง หัวขึ้นและตีนขึ้นเป็นสีแดง ทอลวดลายให้เด่นบนผืนผ้าด้วยการมัดหมี่และทอเรียงเส้นตามลวดลายสวยงาม เป็นผ้าเอกลักษณ์ท้องถิ่นชาวจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขึ้นทะเบียน ตามเลขที่ สข 58100072 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558 จนถึงปัจจุบันไม่มีผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้ารายใดได้รับอนุญาตให้ตราสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2566 ได้มีมติคณะกรรมการระดับจังหวัดภายใต้คณะกรรมการควบคุมตรวจสอบกระบวนการผลิตและจำหน่ายสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย “ผ้าไหมมัดหมี่ขึ้นดินแดงบุรีรัมย์” ผ่านแบบรายเดี่ยว 12 ราย และแบบกลุ่ม 9 กลุ่ม

1.7 สินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

1. ผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดง จำนวน 82 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
2. ผ้าไหมหางกระรอก จำนวน 9 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
3. ผ้าภูอัคนี จำนวน 3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
4. ผ้ามัดดอกดาวเรืองสด๊ก (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหม ม.7 ต.ทุ่งวัง)
5. ยาสีฟันบัวบุรี (วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรวัดบ้านบัว)
6. ผลิตภัณฑ์จากไม้ (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตหัตถกรรมจากไม้ตาล บ้านหนองบอน)
7. น้ำผลไม้ (วิสาหกิจชุมชนโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป อ.โนนดินแดง)
8. ชาแก่นตะวัน (วิสาหกิจชุมชนสัมมาชีพตำบลลุ่มปัก)
9. ข้าวแต่น้ำภูเขาไฟ (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำขนมข้าวแต่น้ำแดงโม)
10. ข้าวสารซ์ (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านสวายสอ)
11. กุนเชียงพจนมรุ้ง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดอนไม้ไฟแปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์)

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดบุรีรัมย์ มีหมู่บ้านเป้าหมายจากพื้นที่ 23 อำเภอ เฉลี่ยอำเภอละ 3-7 หมู่บ้านรวม 98 หมู่บ้านงบประมาณ 240,000,000 บาท (สองร้อยสี่สิบล้านบาทถ้วน) และมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพในชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยการใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาและต่อยอดยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเปลี่ยนเป็นรายได้โดยการดำเนินการใน 5 กระบวนงาน 23 กิจกรรม ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว จำนวน 7 กิจกรรม
2. ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 2 กิจกรรม
3. ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 9 กิจกรรม
4. ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น จำนวน 1 กิจกรรม
5. ด้านการส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว จำนวน 4 กิจกรรม สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ณ ไร่ดินชุ่มฟ้า อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/จุดเรียนรู้ และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม จัดทำชุดฐานเรียนรู้กิจกรรมการเกษตร เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้ศึกษาข้อมูลองค์ความรู้เบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอคูเมือง โดยจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 แห่ง จัดทำแผนที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอคูเมือง เพื่อแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ สถานบริการต่างๆ รวมถึงร้านอาหารที่พร้อมบริการนักท่องเที่ยว และเตรียมความพร้อมยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐาน โดยได้คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อประเมินฯ โดยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 3 แห่ง ที่มีผลการประเมินในระดับดี ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน 7 GAP อำเภอเมืองบุรีรัมย์, วิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนบ้านโนนสมบูรณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และไร่ดินชุ่มฟ้า อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.9 สหกรณ์การเกษตร

- 1) จำนวน 91 สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ 192,535 ราย
- 2) การจัดขึ้นมาตรฐานคุณภาพสหกรณ์ รวม 86 แห่ง (สหกรณ์ที่ไม่นำมาจัดมาตรฐาน 6 แห่ง)
  - ระดับดีเลิศ จำนวน 33 แห่ง
  - ระดับดีมาก จำนวน 22 แห่ง
  - ระดับดี จำนวน 17 แห่ง
  - ไม่ผ่านมาตรฐาน จำนวน 14 แห่ง

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ข้าว รวม 359,545 ไร่ เกษตรกร 184 ราย/แปลง รับรองแล้ว 213,295 ไร่ เกษตรกร 98 ราย/แปลง

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) ข้าว T1 (เตรียมความพร้อม)		
ข้าว T2 (ปรับเปลี่ยน)		
รับรองแล้ว	อยู่ระหว่างดำเนินการ	
ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
2) พืช (แปลง)	98	213.295
ปรับเปลี่ยน	54	43.875
รับรองแล้ว	44	169.42
รวมทั้งสิ้น	196	426.59

2.2 การรับรอง GAP ด้านพืช และด้านข้าวเกษตรกร รวม 50 ราย/แปลง (3 กลุ่ม) พื้นที่ 581 ไร่ ด้านประมง เกษตรกร ..... ด้านปศุสัตว์ จำนวน 43 ฟาร์ม,สุกร 8 ฟาร์ม,ไก่เนื้อ 175 ฟาร์ม,เป็ดเนื้อ 7 ฟาร์ม,ไก่ไข่ 14 ฟาร์ม โคเนื้อ 1 ฟาร์ม รวมทั้งสิ้น 248 ฟาร์ม และด้านหม่อนไหม เกษตรกร รวม ..... แปลง พื้นที่ ..... ไร่

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) พืช (แปลง)	1,151	3,336.625
2) ข้าว GAP Seed (ราย)	3 กลุ่ม 50 ราย	581
3) ประมง		
4) ปศุสัตว์	248	
5) หม่อนไหม		

3. งบประมาณ ปี 2566 รวมทั้งสิ้น 996,369,140 บาท ผลเบิกจ่าย 283,426,714.18 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.44 แบ่งเป็น

3.1 งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด (Function Base)

1) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 904,160,512 บาท เบิกจ่ายแล้ว 276,494,378.56 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.58

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

2.1) ด้านพืช :

1. โครงการ ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย งบประมาณ 3,105,600 บาท

กิจกรรมหลัก ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เป้าหมาย ดำเนินการในพื้นที่ 7 อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย อำเภอเมืองบุรีรัมย์

อำเภอห้วยราช อำเภอประโคนชัย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย และอำเภอนางรอง จำนวนกลุ่มเป้าหมาย 29 กลุ่ม เกษตรกร 1,160 ราย พื้นที่ดำเนินการ 5,800 ไร่

ผลการดำเนินงาน

1. พัฒนาเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรและเป็นวิทยากรด้านการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ดินภูเขาไฟบุรีรัมย์

2. พัฒนาและยกระดับศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในเขตพื้นที่ดินภูเขาไฟบุรีรัมย์

ผลสำเร็จที่สำคัญ

1. เกษตรกรในพื้นที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟบุรีรัมย์ (GI) สามารถผลิตข้าวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

2. เกษตรกรมีหลักประกันความมั่นใจให้กับผู้บริโภคที่ต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ (งบกลุ่มจังหวัด)

1. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มชัยบุรีนทร 2,273,165 บาท

กิจกรรม การยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ

เป้าหมาย ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน 5 อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย

1. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอขำนิ

2. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอหนองหงส์

3. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอห้วยราช

4. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอคูเมือง

5. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอพุทไธสง

ผลสำเร็จที่สำคัญ

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

2. เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการทำการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิต

2.2) **ด้านปศุสัตว์** : โครงการควบคุม ป้องกัน โรคระบาดสัตว์ เป้าหมาย จำนวน 23 อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ ผลสำเร็จที่สำคัญ สัตว์มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคระบาด

: โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เป้าหมาย จำนวน 23 อำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 23 กลุ่ม ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ และเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

2.3) ด้านประมง

1. โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร งบประมาณทั้งสิ้น 118,830 บาท เป้าหมายเกษตรกร ตำบลหนองปล่อง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 51 ราย ผลการดำเนินงาน ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งมอบปัจจัยให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

1.1 กิจกรรมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน จำนวน 17 ราย

1.2 กิจกรรมการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ จำนวน 34

ได้ดำเนินการส่งเสริมและมอบปัจจัยแล้วเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566

2. โครงการสนับสนุนด้านประมงตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งบประมาณ 40,300 บาท เป้าหมาย ทั้งหมด 5 โรงเรียน ดังนี้

2.1 โรงเรียนบ้านโคกสูง ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 โรงเรียนวัดฤๅษีสถิต ตำบลดอนกอก อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 โรงเรียนวัดสระทอง ตำบลบ้านคู อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 โรงเรียน ตชด. เฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลสะพานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 ศกร.ตชด.ทรัพย์ทรายทอง ตำบลโคกมะม่วง อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

ได้ดำเนินการมอบปัจจัยเรียบร้อยแล้ว

3. โครงการพัฒนาเกษตรกรมั่งคั่ง กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 355 ราย งบประมาณ 355,000 บาท (รองบประมาณ)

4. โครงการส่งเสริมอาชีพประมง กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรเชิงรุกด้านการประมง (Zoning by Agri Map) งบประมาณ 15,000 บาท เป้าหมายเกษตรกรทั้งหมด 50 ราย ได้แก่

4.1 เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน 10 ราย

4.2 เกษตรกรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 10 ราย

4.3 เกษตรกรอำเภอลำปลายมาศ จำนวน 10 ราย

4.4 เกษตรกรอำเภอประโคนชัย จำนวน 10 ราย

4.5 เกษตรกรอำเภอละหานทราย จำนวน 10 ราย

ได้ดำเนินการส่งเสริมและมอบปัจจัยเรียบร้อยแล้ว

5. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร งบประมาณ 264,300 บาท งบอุดหนุน 177,500 บาท เป้าหมายเกษตรกรทั้ง 23 อำเภอ แยกเป็นกิจกรรม ดังนี้

5.1 พัฒนาแปลงเรียนรู้ด้านประมง ศูนย์หลัก จำนวน 23 ศูนย์

5.2 ยกระดับ ศพก.เครือข่าย จำนวน 10 ศูนย์

5.3 ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร 30 ราย/ศพก. จำนวน 23 อำเภอ

5.4 การบริหารจัดการขับเคลื่อนติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการส่งเสริมและมอบปัจจัยเรียบร้อยแล้ว

6. โครงการพัฒนาประมงโรงเรียนเพียงหลวง ๒ งบประมาณ 7,400 บาท

เป้าหมาย 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเพียงหลวง ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

โรงเรียนเพียงหลวง 2 (บ้านนิคมสายโท 12 ใต้) หมู่ที่ 12 ตำบลสายตะกู อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

7. โครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Fisheries Map)

งบประมาณ 13,000 บาท เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 17,893 ราย เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทั้ง 23 อำเภอ

อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

8. โครงการยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตร งบประมาณ 3,500 บาท

เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 10 ราย ซึ่งดำเนินการรับคำขอมาตรฐานทั้งสิ้น 12 ราย ดังนี้

8.1 เกษตรกรอำเภอหนองหงส์ จำนวน 1 ราย

8.2 เกษตรกรอำเภอลำปลายมาศ จำนวน 1 ราย

8.3 เกษตรกรอำเภอประโคนชัย จำนวน 1 ราย

8.4 เกษตรกรอำเภอละหานทราย จำนวน 1 ราย

8.5 เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน 5 ราย

8.6 เกษตรกรอำเภอพลับพลายชัย จำนวน 1 ราย

8.7 เกษตรกรอำเภอคูเมือง จำนวน 1 ราย

8.8 เกษตรกรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จำนวน 1 ราย

ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

9. กิจกรรมพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร (คลินิกเกษตรเคลื่อนที่)

งบประมาณ 8,500 บาท เป้าหมาย 4 ครั้ง ดำเนินการแล้ว 2 ครั้ง ได้แก่ อำเภอหนองกี่และอำเภอพุทไธสง

10. สถิติด้านการประมง งบประมาณ 6,700 บาท เป้าหมายดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสถิติด้านการ

ประมง จำนวน 1,593 ราย ได้ดำเนินการบันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

11. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง (กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้าน

ประมง) งบประมาณ 200,000 บาท จำนวน 2 ชุมชน ดังนี้

11.1 กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรประมงอ่างเก็บน้ำห้วยจรเข้มาก สมาชิกจำนวน 28 ราย งบประมาณ

100,000 บาท

11.2 กลุ่มเครือข่ายประมงเขื่อนลำนางรอง สมาชิกจำนวน 46 ราย งบประมาณ 100,000 บาท

ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

12. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (กิจกรรมสนับสนุนธนาคารผลผลิตสัตว์น้ำแบบมีส่วนร่วม) ปีงบประมาณ

2566 งบประมาณ 12,200 บาท ดังนี้

12.1 แหล่งน้ำหนองทานตะวัน หมู่ที่ 9 ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แหล่งน้ำแห่งเก่า

ปีงบประมาณ 2563 กิจกรรมติดตามการบริหารงานของธนาคารฯ ประจำแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง และมีการจับผลผลิต

เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2566 รายได้จากการขายบัตรจับปลาเป็นเงินทั้งสิ้น 44,800 บาท มีสมาชิก

คณะกรรมการธนาคารฯ จำนวน 108 ราย

12.2 แหล่งน้ำ หนองนา หมู่ที่ 13 ตำบลหนองแวง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ แหล่งน้ำแห่งเก่า ปีงบประมาณ 2564 กิจกรรมติดตามการบริหารงานของธนาคารฯ ประจำแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง และมีการจับผลผลิตเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2566 รายได้จากการขายบัตรจับปลาเป็นเงินทั้งสิ้น 24,350 บาท มีสมาชิกคณะกรรมการธนาคารฯ จำนวน 119 ราย

12.3 แหล่งน้ำ หนองตาอยู่ หมู่ที่ 10 ตำบลหินโคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ แหล่งน้ำแห่งเก่า ปีงบประมาณ 2565 กิจกรรมติดตามการบริหารงานของธนาคารฯ ประจำแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง และมีการจับผลผลิตเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2566 รายได้จากการขายบัตรจับปลาเป็นเงินทั้งสิ้น 34,700 บาท มีสมาชิกคณะกรรมการธนาคารฯ จำนวน 66 ราย

2.4) กลุ่ม/สหกรณ์ : โครงการ ดังนี้

2.4.1 โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เป้าหมายสหกรณ์การเกษตรหนองหงส์ จำกัด

ผลสำเร็จที่สำคัญ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างเครือข่ายผู้ผลิต พร้อมจัดทำแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรจากแหล่งผลิต เข้าสู่กระบวนการและแปรรูป เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2566 ณ ห้องประชุมสหกรณ์การเกษตรหนองหงส์ จำกัด สมาชิกเป้าหมายจำนวน 20 ราย

2.4.2 โครงการการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป้าหมายสหกรณ์ผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหัวสะพาน จำกัด และสหกรณ์การเกษตรทอผ้าไหมบ้านคู จำกัด

ผลสำเร็จที่สำคัญ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดประชุมให้กับสหกรณ์เป้าหมาย จำนวน 2 ครั้งเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

ครั้งที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ แผนการตลาด/การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 ณ สหกรณ์การเกษตรทอผ้าไหมบ้านคู จำกัด และวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 ณ สหกรณ์ผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหัวสะพาน จำกัด และได้พาสหกรณ์ไปศึกษาดูงานเมื่อวันที่ 1-2 มีนาคม 2566 เรื่องต้นแบบสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น(หม่อนไหม) การพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นหม่อนไหม การเชื่อมโยงเครือข่าย และการบูรณาการการพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์หม่อนไหมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ สหกรณ์แพรวกาพินิจ จังหวัดกาฬสินธุ์

ครั้งที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการนำเสนอผลสำเร็จและเชื่อมโยงเพื่อขยายเครือข่าย เมื่อวันที่ 16-17 มีนาคม 2566 ณ สหกรณ์ผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหัวสะพาน จำกัด และ 21-22 มีนาคม 2566 ณ สหกรณ์การเกษตรทอผ้าไหมบ้านคู

2.4.3 โครงการการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร เป้าหมาย สหกรณ์การเกษตรเมืองบุรีรัมย์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรคูเมือง จำกัด สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด

ผลสำเร็จที่สำคัญ

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตร การจัดทำมาตรฐานเกษตรปลอดภัยเพื่อขอการรับรองแบบกลุ่ม ให้กับสหกรณ์เป้าหมาย สหกรณ์การเกษตรเมืองบุรีรัมย์ จำกัด สหกรณ์การเกษตรคูเมือง จำกัด สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด จำนวน 49 ราย เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566 ณ ห้องประชุมสำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ และดำเนินการจัดอบรมหลักสูตร การเตรียมความพร้อม เพื่อยื่นการขอรับรองมาตรฐาน GAP เป้าหมาย สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด จำนวน 20 ราย เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566 ณ สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด

2.4.4 โครงการการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ เป้าหมาย สหกรณ์ จำนวน 13 แห่ง ได้แก่ 1) สหกรณ์กองทุนสวนยางนิคมบ้านกรวด จำกัด 2) สหกรณ์กองทุนสวนยางโนนสุวรรณ จำกัด 3) สหกรณ์กองทุนสวน

ยางละหนาทราย จำกัด 4) สหกรณ์การเกษตรกระสัง จำกัด 5) สหกรณ์การเกษตรคูเมือง จำกัด 6) สหกรณ์การเกษตรนาบอง จำกัด 7) สหกรณ์การเกษตรลำปลายมาศ จำกัด 8) สหกรณ์การเกษตรหนองหงส์ จำกัด 9) สหกรณ์นิคมแคนดง จำกัด 10) สหกรณ์พัฒนาประชากรและชุมชนหนองไทร จำกัด 11) สหกรณ์กองทุนสวนยางโคกเพชรโนนดินแดง จำกัด 12) สหกรณ์โคนมโนนสุวรรณ จำกัด 13) สหกรณ์การเกษตรสตึก จำกัด

ผลสำเร็จที่สำคัญ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดประชุมให้ความรู้แก่สมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 13 สหกรณ์ (14 แปลง) ในเรื่องการบริหารจัดการร่วมกันตลอดห่วงโซ่ เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566 และวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566

2.5) **ด้านชลประทาน** : โครงการ..... เป้าหมาย..... ผลสำเร็จที่สำคัญ.....(เพื่อแก้ไขปัญหา/พัฒนา งานด้านการเกษตร).....

3.2 งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (Area Base)

1) งบประมาณรวมทั้งสิ้น 922,208,628 บาท เบิกจ่ายแล้ว 6,932,336 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.51

2) ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ (แผนงานโครงการจำแนกตามพืช ปศุสัตว์ ประมง กลุ่ม/สหกรณ์ ชลประทาน)

2.1) ด้านพืช :

1. โครงการ ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย

กิจกรรม การเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชปลอดภัยด้วยชีววิธี

เป้าหมาย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผัก จำนวน 23 กลุ่ม เกษตรกร 690 คน

ผลการดำเนินงาน พัฒนาเจ้าหน้าที่อารักขาพืชระดับอำเภอผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ให้มีความรู้ด้านการผลิตพืชปลอดภัยด้วยชีววิธีและสามารถให้คำปรึกษาแนะนำกระบวนการผลิตพืชปลอดภัยด้วยชีววิธีได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และดำเนินการจัดการกระบวนการเรียนรู้การผลิตพืชปลอดภัยด้วยชีววิธี ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตพืชด้วยชีววิธีได้ โดยดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ฯ จำนวน 7 ครั้งๆ ละ 1 วัน

ผลผลิต เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตสารชีวภัณฑ์ ป้องกันควบคุม กำจัดการแพร่ระบาดของศัตรูพืช สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารการเกษตรให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ที่สนใจได้

ผลลัพธ์ เกษตรกรเกิดการยอมรับและนำชีวภัณฑ์ไปใช้แทนการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีผลผลิตพืชผักที่ปลอดภัยไว้บริโภค ต้นทุนการผลิตพืชผักลดลง

2.2) ด้านปศุสัตว์ :

(งบจังหวัด)

1. โครงการกิจกรรมพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ แกะ สุ่มาตรบาน GFM งบประมาณ 1,591,000

บาท

เป้าหมาย พื้นที่ที่มีการเลี้ยงแพะ แกะ ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 12 อำเภอ 135 ราย

ผลสำเร็จที่สำคัญ

- มีผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ ที่มีคุณภาพมาตรฐาน

- เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

2. โครงการส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อ จังหวัดบุรีรัมย์ งบประมาณ 4,060,100 บาท

เป้าหมาย กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่ทั้ง 23 อำเภอ ของจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 23 กลุ่ม เกษตรกรสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อทั้ง 23 กลุ่ม จำนวน 575 คน

ผลสำเร็จที่สำคัญ

- มีผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ ที่มีคุณภาพมาตรฐาน
- เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

3. โครงการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงกระบือ จังหวัดบุรีรัมย์ งบประมาณ 1,139,200 บาท

เป้าหมาย พื้นที่ทั้ง 23 อำเภอ จำนวน 92 คน

ผลสำเร็จที่สำคัญ

- มีผลผลิตทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ ที่มีคุณภาพมาตรฐาน
- เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

4. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

งบประมาณ 334,000 บาท

เป้าหมาย พื้นที่ทั้ง 23 อำเภอ

ผลสำเร็จที่สำคัญ

- เกิดอาชีพ/ผู้ประกอบการ การตัดแต่งและแปรรูปเนื้อโคคุณภาพรายใหม่เพิ่มขึ้นในตลาด
- ช่วยกระตุ้นให้เกิดการวิจัยและพัฒนาโคเนื้อและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อโคของจังหวัดบุรีรัมย์ ให้

ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกกลุ่มในสังคม

4. ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ (Agenda) (สรุปโดยย่อ)

4.1 ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

งบประมาณรวม 2,119,200 บาท ผลการเบิกจ่าย 591,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.89 จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 591,200 บาท งบลงทุน - ล้านบาท งบรายจ่าย - ล้านบาท เป้าหมายรวม 49 แปลง พี่ชอื่น..... 49.....แปลง กิจกรรม การบริหารจัดการแปลงใหญ่ วิเคราะห์จัดทำแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มตามการบริหารจัดการรูปแบบแปลงใหญ่ใน 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน GAP การตลาด และจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานแปลงใหญ่มาบันทึกในระบบ co-farm.doae.go.th ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อเป็นการทดสอบหรือสาธิตเทคโนโลยีในประเด็นที่เกษตรกรต้องการทราบหรือเทคโนโลยีที่ต้องการชักชวนให้เกษตรกรพัฒนา ภายใต้ความเห็นชอบของสมาชิกและบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการในพื้นที่ (กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน มหาวิทยาลัย เป็นต้น) ดำเนินการตามความต้องการของกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลความต้องการที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์จัดทำแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มตามการบริหารจัดการรูปแบบแปลงใหญ่ใน 5 ด้าน

4.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี 2566 กิจกรรม ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เป้าหมาย ดำเนินการใน 23 อำเภอ ประกอบด้วย

1. ศูนย์หลัก ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละ 1 ศูนย์
2. ศูนย์เครือข่าย ได้แก่

- ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) อำเภอละ 1 ศูนย์ รวม 23 ศูนย์
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) อำเภอละ 2 ศูนย์ รวม 46 ศูนย์

3. ศูนย์เครือข่ายอื่นๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี ศูนย์เรียนรู้พืชผัก ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ฯลฯ

ผลสำเร็จ 1. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

2. เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

4.3 โครงการตลาดเกษตรกร

งบประมาณรวม 23,000 บาท ผลการเบิกจ่าย 23,000 คิดเป็นร้อยละ 100 (งบดำเนินงาน)

เป้าหมาย จำนวน 10 ราย

ผลสำเร็จที่สำคัญ

- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ผู้บริโภค ได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน
- ตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตร ให้เป็นเอกลักษณ์และเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่
- พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร ให้สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ตลอดจนผลักดันให้ผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ และได้การรับรองมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

4.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

งบประมาณรวมทั้งสิ้น 23,750 บาท ผลการเบิกจ่าย 23,750 บาท เป็นร้อยละ 100 งบดำเนินงาน กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร 25 ราย งบประมาณ 8,750 บาท และจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 6 แปลง งบประมาณ 15,000 บาท ผลสำเร็จที่สำคัญส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีแหล่งเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และเกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้รับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

5. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

5.1 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง)

เป็นพื้นที่เพาะปลูก ข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่นๆ ขนาดพื้นที่ รวม 237,841.75 ไร่ การดำเนินการแก้ไข เตรียมความพร้อมป้องกันรับมือลดผลกระทบ โดยติดตามข้อมูลสภาวะอากาศ และข่าวสารจากทางราชการ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ระวางอันตรายจากฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง รวมถึงอันตรายจากฟ้าผ่า และให้เกษตรกรป้องกันผลิตผลทางการเกษตรที่อาจได้รับความเสียหาย พร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ ทราบในเบื้องต้นทันที และรายงานทุกระยะจนกว่าสถานการณ์จะสิ้นสุด

ผลการเฝ้าระวังโรคและแมลงศัตรูสำคัญ

5.2.1 จากการสำรวจพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2565 พื้นที่ยืนต้นมันสำปะหลัง จำนวน 360,011.95 ไร่ เกษตรกร จำนวน 33,346 ราย พบ การระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง พื้นที่ 199.47 ไร่ เกษตรกร 281 ราย คิดเป็น 0.055 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ยืน ต้น ส่วนใหญ่เป็นมันสำปะหลังที่มีอายุระหว่าง 6 – 8 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่ายได้ตามปกติ ระบาดใน พื้นที่ อ.เมืองบุรีรัมย์ อ.หนองหงส์ อ.สตึก อ.ละหานทราย อ.พลับพลาชัย อ.ปะคำ อ.คูเมือง อ.บ้านด่าน อ.โนนสุวรรณ อ.โนนดินแดง อ.นางรอง อ.ชำนิ อ.แคนดง การดำเนินการแก้ไข จังหวัดบุรีรัมย์ดำเนินการดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง ตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการ โรคใบด่างมันสำปะหลัง ระดับจังหวัด ที่ 6471 / 2565 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาโรคใบด่าง มันสำปะหลัง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และคณะทำงานตรวจประเมินแปลงพันธุ์มันสำปะหลัง สะอาด สั่ง ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2565 เพื่อบริหารจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ ได้แจ้งประชาสัมพันธ์มาตรการ ป้องกัน กำจัด โรคใบด่างมันสำปะหลังให้กับเกษตรกร ดังนี้

(1) สร้างการรับรู้ เจ้าหน้าที่ด้านอารักขาพืช เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจให้เกษตรกรมี ความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงผลกระทบของโรคในทุกโอกาส

(2) เฝ้าระวังและป้องกันการระบาด โดยให้ความรู้แก่เกษตรกรถึงวิธีการสำรวจ ใช้เกณฑ์การรายงานพื้นที่ ระบาดแบบใหม่ รวมถึงการจัดทำแปลงพยานกรณีเตือนการระบาด ส่งเสริมการใช้พันธุ์สะอาดและทนทานต่อโรคใบด่าง ได้แก่ ระยะเวลา 72 เกษตรศาสตร์ 50 หัวยบง 60 และระยะยง 90 งดการใช้พันธุ์อ่อนแอ ได้แก่ พันธุ์ CMR 43-08-89 และพันธุ์ระยะยง 11 รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตแปลงพันธุ์สะอาด (3) ควบคุมการระบาด ด้วยการทำลายต้นเป็น โรค โดยใช้หลักเกณฑ์แบบใหม่ ที่ทำลายเฉพาะต้นที่เป็นโรค ควบคุมการแพร่กระจายของแมลงหิวขาอายุสุบที่เป็น พาหะนำโรค และสร้างข้อตกลงร่วมกันของชุมชน

5.2.2 พบการระบาดของโรคใหม่ ชาวชาวดอกมะลิ 105 เกษตรกรได้รับผลกระทบ 21 ราย พื้นที่ 149 ไร่ คิด เป็น 0.005 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพาะปลูก พบการระบาดระยะข้าวตั้งท้อง (อายุประมาณ 60 - 90 วัน) จึงมีความ เสียหายไม่มากนัก ระบาดในพื้นที่ อ.คูเมือง อ.แคนดง อ.นางรอง อ.บ้านด่าน อ.บ้านใหม่ไชยพจน์ อ.พลับพลาชัย การ ดำเนินการแก้ไข สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ

ลงพื้นที่สำรวจและเฝ้าระวังการระบาด โดยแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดให้เกษตรกร ดังนี้

1) ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนลง เพื่อช่วยให้ข้าวไม่อ่อนแอต่อโรค

2) สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบอาการของโรคใหม่ข้าวควรปฏิบัติ ดังนี้

(1) พ่นเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

(2) พ่นเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร

3) ถ้ามีความจำเป็นให้ใช้สารเคมีพ่น กรณีแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคใหม่ทั่วไป ร้อยละ 50 ของ พื้นที่ใบ ควรพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา สารเคมีที่แนะนำ คือ ไตรไซคราโซล หรือ ไอโซโพรโทโอเลน ตามอัตราที่ ระบุในฉลาก

4) ในฤดูกาลเพาะปลูกถัดไป คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาก่อนปลูก อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตร ต่อ เมล็ดข้าว 500 กิโลกรัม หรือคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรไซคราโซล อัตราตาม คำแนะนำในฉลาก

5) หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม 15 – 20 กิโลกรัมต่อไร่

การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยจากร่องมรสุมพาดผ่าน (ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ 9 กรกฎาคม 2565 และจากพายุโซนร้อนโนรู (NORU) (ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2565 รวม 25,828 ราย วงเงินช่วยเหลือ 368,956,549 บาท ทั้งนี้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือครบถ้วนแล้ว 6,083 ราย วงเงินช่วยเหลือ 84,616,681 บาท /อยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือ 19,745 ราย วงเงินให้ความช่วยเหลือ 284,339,868 บาท

5.2 การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยจากร่องมรสุมพาดผ่าน (ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ 9 กรกฎาคม 2565 และจากพายุโซนร้อนโนรู (NORU) (ช่วงภัยตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2565 รวม 25,828 ราย วงเงินช่วยเหลือ 368,956,549 บาท ทั้งนี้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือครบถ้วนแล้ว 6,083 ราย วงเงินช่วยเหลือ 84,616,681 บาท /อยู่ระหว่างการให้ความช่วยเหลือ 19,745 ราย วงเงินให้ความช่วยเหลือ 284,339,868 บาท

6. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข (ใคร ได้รับผลกระทบ/เดือดร้อนอย่างไร เมื่อใด มีข้อเสนอให้รัฐแก้ไขปัญหายังไง ได้ปฏิบัติการไปแล้วอย่างไร ผลเป็นอย่างไร มีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไปอย่างไร)

6.1.....

6.2.....

7. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง

- อุปสรรคด้านการอารักขาพืช เนื่องจากปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทั้งในปัจจุบันและอนาคตนั้นจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อชีววิทยาและพฤติกรรมของแมลง และโรคพืช รวมถึงศัตรูพืชอื่นๆ เพื่อการดำรงเผ่าพันธุ์ให้สามารถอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

- ความเสี่ยงเกิดโรคและแมลงศัตรูพืชใหม่ๆ อุบัติขึ้นทำให้การเฝ้าระวังและป้องกันกำจัดเป็นไปได้ยากไม่มีวิชาการ/ข้อมูลในการเข้าควบคุม ได้ทันสถานการณ์ ต้องรอการพิสูจน์ทางวิชาการ ส่งผลให้เกิดการกระจายตัวไม่สามารถควบคุมได้ทันท่วงที

- ข้อเสนอ ศัตรูพืชบางชนิดสามารถดำเนินการ กำจัด ควบคุมได้ทันท่วงที แต่จังหวัดไม่มีกองทุนหรือแหล่งงบประมาณที่สามารถใช้ดำเนินการได้ทันท่วงที อีกทั้งการปฏิบัติต้องยึดระเบียบราชการเป็นสำคัญจึงเป็นอุปสรรคต่อการควบคุมป้องกันกำจัด โรคแมลงศัตรูพืช

- ปัญหาด้านปัจจัยและฐานทรัพยากรการผลิต ทั้งเรื่องที่ดินทำกิน เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินทำกิน และเกษตรกรที่ยังมีที่ดินจำนวนมากแต่ละปีต้องสูญเสียที่ดินทำกินให้กับสถาบันการเงิน ปัญหาการเข้าไม่ถึงทรัพยากรการผลิต

- ปัญหาด้านทุนการผลิตสูงขึ้น อันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตมีฐานจากการใช้พลังงาน ต้นทุนปุ๋ย ยา แรงงานสูงขึ้น ฐานทรัพยากรอาหารลดลง

- ปัญหาเรื่องสุขภาวะ ทุกฤดูกาลผลิตไม่ว่าจะเป็นข้าว พืชไร่ พืชสวน หากได้ออกไปในไร่นาก็จะได้กลิ่นสารเคมีกำจัดหญ้า กำจัดแมลงทั่วทุกหนแห่ง เกิดผลกระทบต่อทั้งเกษตรกรเองและผู้บริโภค เกษตรกรเองหนักกว่าเพื่อนเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงในฐานะเป็นผู้ใช้จ่ายและเป็นผู้บริโภคผลผลิตด้วย

- ปัญหาเรื่องตลาด ตลาดเป็นของพ่อค้าแต่การลงทุนและความเสี่ยงเป็นของเกษตรกร เกษตรกรจึงไม่มีส่วนในการตัดสินใจกำหนดราคาตลาด ราคาผลผลิตการเกษตรจึงไม่เป็นธรรม ไม่แน่นอน ขึ้นๆ ลงๆ ตามอำนาจซื้อของพ่อค้าขณะที่ราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้นโดยที่ไม่เคยลดลง